

BELEIDSMATIG KWALITEITSKADER

1 Visie van het internaat

Vanuit de zorg en ondersteuning van kinderen/jongeren wordt het internaat geconfronteerd met vragen naar gezondheidszorgen die uit noodzaak moeten opgenomen worden door leden van het team om ondersteuning op maat te garanderen. Het blijkt onmogelijk om steeds de verstrekkingen van gezondheidszorg uit te laten voeren door bevoegde gezondheidsbeoefenaars. Dit beleidsmatig kwaliteitskader zorgt ervoor dat we als internaat handelen binnen de klijtlijnen van de regelgeving en de interne afspraken gemaakt met het internaatbestuur.

Het internaat wenst maximaal gebruik te maken van het kader 'activiteiten van het dagelijks leven ADL'. Dit betreft meestal het uitvoeren van relatief eenvoudige taken en levert geen bijzonder gevaar op voor de patiënt. Daarom moet de professionele zorgverlener (of een bekwame helper) geen specifieke opleiding volgen of instructie krijgen alvorens deze taken uit te voeren.

In uitzonderlijke situaties detecteert het internaat de nood om te werken met bekwame helpers, niet-erkende gezondheidszorgbeoefenaars die subsidiair aan de gezondheidszorgbeoefenaars kwalitatieve deeltaken binnen de gezondheidszorg voor de internen kunnen opnemen. Uitgangspunt is dat de gezondheidszorgbeoefenaar de bevoegde persoon is en blijft voor bepaalde handelingen. Daarbij is het noodzakelijk om de behandelende arts/verpleegkundige bij deze opdracht, voor bepaalde handelingen binnen bepaalde omstandigheden, "bekwaam" te laten helpen door een begeleider van het internaat in functie van het verhogen van de kwaliteit van leven van het kind/de jongere. Daarom wordt samen met een coördinerende gezondheidszorgbeoefenaar(s)¹ een kwaliteitskader op beleidsniveau uitgetekend waarbinnen bekwame helpers aan internen gedeeltelijk en op basis van geïndividualiseerde afspraken handelingen kunnen verstrekken. Alle handelingen die op individueel niveau gedelegeerd worden aan de bekwame helper worden in het individueel zorgplan (zie individueel kwaliteitskader) ingeschreven en steeds getoetst aan dit beleidsmatig kwaliteitskader. De bekwame helper krijgt voor elke individuele casus een opleiding of instructie.

2 Soorten handelingen

2.1 Algemeen

Voor elke handeling die hieronder beschreven wordt, wordt steeds vooraf de afweging gemaakt of het stellen van die handeling kan gebeuren buiten het internaat en/of zonder tussenkomst van een personeelslid van het internaat. Indien blijkt dat dit mogelijk is, wordt die piste verder bewandeld en komt het internaat niet tussen in het uitvoeren van (toezicht op) die handelingen.

Daarnaast kunnen activiteiten van het dagelijks leven waarbij de intern hulp nodig heeft door elk teamlid uitgevoerd worden. Indien nodig kunnen de activiteiten altijd worden toegelicht door een persoon die hiermee ervaring heeft. Het gaat dan eerder om verzorgende activiteiten zoals wassen,

¹ Bijvoorbeeld de CLB-arts of preventieadviseur-arbeidsarts.

Administratieve zetel:

vzw Hasp-O Centrum

Abdij-Internaat Hasp-O Centrum

Diesterstraat 1 - 3800 Sint-Truiden

secretariaat internaat: 011 70 50 16

scholen Hasp-O Centrum: 011 70 50 00

aankleden, positionering in de hulpmiddelen (vb. sta-apparaat), assisteren bij de eetsituatie indien er geen kauw- of slikproblematiek is ...

2.2 Activiteiten van het dagelijks leven

2.2.1 *Toezicht op toedienen van voorgeschreven medicatie*

Hier gaat het om de controle op het innemen van medicatie. Deze controle kan na een algemene basisopleiding - voorzien in de aanvangsbegeleiding - uitgevoerd worden. Het betreft het toezien op het geven van medicatie onder de vorm van siroop, druppels, pillen of via neusdruppels, oog- en oordruppels, aerosol én niet-aseptische wondverzorging.

Die medicatie wordt steeds voorgeschreven door een behandelend arts, waarbij de jongere zichzelf de medicatie kan toedienen. Toezicht zorgt ervoor dat er een controle is op de aard, hoeveelheid, ... van de medicatie. Het personeelslid van het internaat stelt zelf geen handelingen.

2.2.2 *Toedienen van voorgeschreven medicatie*

Dit zijn handelingen die na een algemene basisopleiding - voorzien in de aanvangsbegeleiding - uitgevoerd mogen worden door een personeelslid van het internaat, binnen het kader van de 'activiteiten van het dagelijks leven'. Het betreft het geven van medicatie onder de vorm van siroop, druppels, pillen of via neusdruppels, oog- en oordruppels, aerosol én niet-aseptische wondverzorging. Die medicatie wordt steeds voorgeschreven door een behandelend arts, waarbij het zelf stellen van een handeling gemotiveerd wordt door het feit dat de handeling op zich niet door het kind/de jongere zelf kan uitgevoerd worden. Hierbij denken we aan: beperkingen van het kind/de jongere zelf (vb. hoestsiroop voor een kleuter, wondverzorging op de rug, ...), aard van de medicatie (vb. oogdruppels), ...

2.2.3 *Toezicht op of toedienen van niet-voorgeschreven medicatie*

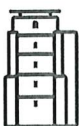
Het protocolakkoord is gebaseerd op een situatie die geïnitieerd wordt door een arts of een verpleegkundige. Het stelt "*wanneer een niet-gezondheidszorgbeoefenaar een dergelijke verstrekking stelt zonder dat er een delegatie was, valt hij niet onder de uitzondering.*" Het toezicht op toedienen van niet-voorgeschreven medicatie wordt bijgevolg niet verrat door het protocolakkoord.

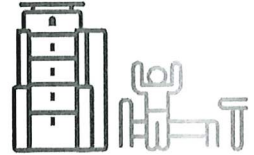
2.2.3.1 *Toezicht op toedienen van niet-voorgeschreven medicatie*

2.2.3.1.1 *Toezicht op toedienen van medicatie meegebracht door de intern zelf*

Hier gaat het om de controle op het innemen van medicatie die niet voorgeschreven is door een arts. Deze controle na een algemene basisopleiding - voorzien in de aanvangsbegeleiding - door een personeelslid van het internaat uitgevoerd worden. Het betreft het toezien op het geven van medicatie onder de vorm van siroop, druppels, pillen of via neusdruppels, oog- en oordruppels, aerosol én niet-aseptische wondverzorging.

Deze medicatie is niet voorgeschreven door een arts, maar wordt gewenst door de ouder/wettelijk vertegenwoordiger én is vrij verkrijgbaar in een apotheek. Deze wens wordt schriftelijk kenbaar gemaakt aan het internaat door middel van een aanvraagformulier dat de ouder/jongere aanvraagt bij de directeur van het internaat.

Het gaat om medicatie die het kind/de jongere zichzelf kan toedienen en die ook door henzelf/door de ouders wordt meegebracht naar het internaat. Toezicht zorgt ervoor dat er een controle is op de aard, hoeveelheid, ... van de medicatie. Het personeelslid van het internaat stelt zelf geen handelingen.

2.2.3.1.2 *Toezicht op toedienen van medicatie uit de huisapotheek*

In uitzonderlijke situaties kan het nodig zijn dat een kind/jongere medicatie neemt die niet door de ouders werd voorzien/meegegeven. We denken dan bijvoorbeeld aan volgende situaties: optreden van koorts, menstruatiepijn,

Het internaat beschikt over een eigen **huisapotheek**² waar de internen een pijnstillers, een pleister, zalfjes,... kunnen krijgen indien de intern getroffen is door een onschuldig ongemak. De medicijnen die gegeven worden aan de internen worden evenwel niet toegediend.

De huisapotheek van het internaat bevat volgende inhoud:

- Paracetamol
- Medica
- Flamigel
- Flexiumgel
- Arnicazalf

Elke ter beschikking gestelde medicatie, in om het even welke vorm, wordt altijd per intern geregistreerd in een individueel geneesmiddelenregister. Bij overdreven gebruik wordt ingegrepen. De grootst mogelijke terughoudendheid wordt in acht gehouden.

Ouders dienen een **toestemmingsformulier (zie individueel kwaliteitskader: zorgfiche)** te ondertekenen waarmee ze bevestigen kennis te hebben genomen van de procedure. Op dit formulier dienen de gevraagde gegevens ingevuld te worden. De ouders duiden aan welke van de in de apotheekkast aanwezige medicijnen aan hun kind mogen toegediend worden.

Indien geen beterschap optreedt en de intern verhinderd wordt de gebruikelijke activiteiten te volgen, kan de intern niet langer op het internaat verblijven. De ouders worden verwittigd. Een zieke, minderjarige intern wordt nooit zonder begeleiding naar huis gestuurd. Indien de ouders onbereikbaar zijn, wordt de huisarts/behandelende arts geraadpleegd. Indien ook deze onbereikbaar is, wordt de schoolarts of een andere arts geraadpleegd. De arts overlegt met het internaat welke handelingen verder moeten gesteld worden.

2.2.3.2 *Toedienen van niet-voorgeschreven medicatie*

2.2.3.2.1 *Toedienen van medicatie meegebracht door de intern zelf*

Dit zijn handelingen die na een algemene basisopleiding - voorzien in de aanvangsbegeleiding - door een personeelslid van het internaat gesteld kunnen worden. Het betreft het geven van medicatie

² Zoals het verplicht is in de welzijnsreglementering voor werknemers, raden we aan om de huisapotheek voor de internen ook vooraf met de preventieadviseur-arbeidsarts te bespreken, die hierover een risicoanalyse opmaakt.

onder de vorm van siroop, druppels, pillen of via neusdruppels, oog- en oordruppels, aerosol én niet-aseptische wondverzorging.

Deze medicatie is niet voorgeschreven door een arts, maar wordt gewenst door de ouder/wettelijk vertegenwoordiger én is vrij verkrijgbaar in een apotheek. Deze wens wordt schriftelijk kenbaar gemaakt aan de directeur van het internaat.

Het gaat om medicatie waarbij het zelf stellen van een handeling gemotiveerd wordt door het feit dat de handeling op zich niet door het kind/de jongere zelf kan uitgevoerd worden en die ook door hem of haar/door de ouders wordt meegebracht naar het internaat. Hierbij denken we aan: beperkingen van het kind/de jongere zelf (vb. hoestsiroop voor een kleuter, wondverzorging op de rug, ...), aard van de medicatie (vb. oogdruppels), ...

2.2.3.2.2 *Toedienen van medicatie uit de huisapotheek*

In uitzonderlijke situaties kan het nodig zijn dat een kind/jongere medicatie neemt die niet door de ouders werd voorzien/meegegeven. We denken dan bijvoorbeeld aan volgende situaties: optreden van koorts, menstratiepijn,

Het internaat beschikt over een eigen **huisapotheek** waar de internen een pijnstillers, een pleister, zalfjes,... kunnen krijgen indien de intern getroffen is door een onschuldig ongemak. De medicijnen die gegeven worden aan de internen worden zo weinig mogelijk toegediend.

De huisapotheek van het internaat bevat volgende inhoud:

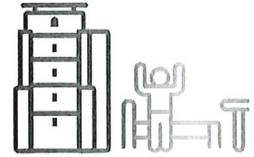
- Paracetamol
- Medica
- Flamigel
- Flexiumgel
- Arnicazalf

Elke toegediende medicatie, in om het even welke vorm, wordt altijd per intern geregistreerd in een individueel geneesmiddelenregister. Bij overdreven gebruik wordt ingegrepen. De grootst mogelijke terughoudendheid wordt in acht gehouden.

Ouders dienen een **toestemmingsformulier (zie individueel kwaliteitskader: zorgfiche)** te ondertekenen waarmee ze bevestigen kennis te hebben genomen van de procedure. Op dit formulier dienen de gevraagde gegevens ingevuld te worden. De ouders duiden aan welke van de in de apotheekkast aanwezige medicijnen aan hun kind mogen toegediend worden.

Indien geen beterschap optreedt en de intern verhinderd wordt de gebruikelijke activiteiten te volgen, kan de intern niet langer op het internaat verblijven. De ouders worden verwittigd. Een zieke, minderjarige intern wordt nooit zonder begeleiding naar huis gestuurd. Indien de ouders onbereikbaar zijn, wordt de gezondheidszorgbeoefenaar geraadpleegd. Indien ook deze onbereikbaar is wordt de schoolarts of een andere arts geraadpleegd. De arts overlegt met het internaat welke handelingen verder moeten gesteld worden.

2.3 Bekwame helper: het zelf stellen van handelingen (andere dan hierboven beschreven)

Dit zijn de meer complexe handelingen bij een specifiek kind/jongere, die individueel door een gezondheidszorgbeoefenaar aan de 'bekwame helper' worden aangeleerd in functie van dit individuele kind/jongere.

In het zorgplan wordt vastgelegd wie de respectievelijke handelingen zal uitvoeren. Elke 'bekwame helper' krijgt een algemeen theoretische opleiding over deze handelingen. Hij mag de handelingen enkel uitvoeren na een bijkomende praktische opleiding en enkel in functie van het betrokken kind/jongere. Na de praktische opleiding registreert de betrokken gezondheidszorgbeoefenaar dat de 'bekwame helper' deze handelingen bij dit kind/deze jongere kan uitvoeren, en de termijn waarbinnen deze handelingen mogen uitgevoerd worden.

Deze handelingen worden in ons internaat doorgaans toevertrouwd aan externe gezondheidszorgbeoefenaars en slechts uitzonderlijk toevertrouwd aan 'bekwame helpers'.

3 Verantwoordelijkheid en verzekering

3.1 Verantwoordelijkheid bestuur

Dit beleidsmatig kwaliteitskader is opgemaakt op 14 oktober 2024 en wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. De goedkeuring ervan en de verantwoordelijkheid berust op het bestuur vzw Hasp-O Centrum.

3.2 Verantwoordelijkheid personeelslid

Het personeelslid is wettelijk beschermd om een of meer welomschreven verpleegkundige handelingen uit te voeren bij patiënten, mits er een schriftelijke toestemming is van de patiënt of diens wettelijke vertegenwoordiger en de handeling(en) respectvol, discreet, voorzichtig en zorgvuldig wordt uitgevoerd volgens de instructie en/of opleiding. De bewwame helper dient bovendien te beschikken over een schriftelijke delegatie door een arts of verpleegkundige.

3.3 Verzekering

De hierboven beschreven handelingen kunnen in het internaat uitgevoerd worden door personeelsleden van het internaat, mits ze daartoe zijn opgeleid.

De verzekeringspolis Burgerlijke Aansprakelijkheid van vzw Hasp-O Centrum waarborgt het uitvoeren van de hierboven beschreven handelingen door personeelsleden.³ Hiermee zijn de burgerlijk aansprakelijkheidsrisico's van personeelsleden die deze handelingen stellen gewaarborgd binnen de grenzen van de polis.

4 Opleiding, vorming en registratie

4.1 Opleiding en vorming

De opleiding en vorming van personeelsleden die hierboven beschreven handelingen stellen, verloopt volgens volgende afspraken:

³ Het bestuur toetst bij zijn verzekeraar af of en onder welke voorwaarden de BA-verzekering tussenkomt indien een personeelslid in het kader van 'bekwame helper' en/of zijn werkgever (bestuur) burgerlijk aansprakelijk zou worden gehouden.

I. Basismodule voor theoretische opleiding voor technisch-verpleegkundige handelingen

Alle personeelsleden die zich vrijwillig als 'bekwame helper' opgeven, zijn verplicht de basismodules (in functie van (toezicht op) toedienen van medicatie) te volgen. De organisatie gebeurt door het internaat.

II. Praktische opleiding en registratie

Hulp bij activiteiten van het dagelijks leven wordt aangeleerd door de persoon die hiermee ervaring heeft.

De 'bekwame helper' volgt de praktische opleiding die nodig is om een handeling uit te voeren zoals vermeld in het zorgplan van het kind/de jongere.

- (Toezicht op) toedienen van medicatie wordt door de gezondheidszorgbeoefenaar aan de bekwame helpers aangeleerd via een theoretische module en praktische opleiding.
- De andere handelingen worden op maat door de gezondheidszorgbeoefenaar aangeleerd via een theoretische opleiding en een geïndividualiseerde praktische opleiding.

4.2 Registratie

4.2.1 Bekwame helper

Van elke bekwame helper wordt in het personeelsdossier geregistreerd welke opleiding hij/zij reeds heeft genoten in functie van 'bekwame helper' én welke handelingen hij/zij mag uitvoeren in functie van welke kinderen/jongeren. Deze registratie bevat tevens de vrijwilligheid van uitvoeren van het betrokken personeelslid (dewelke te allen tijde kan worden ingetrokken na kennisgeving aan gezondheidszorgbeoefenaar en directie) alsook de vrijwilligheid van delegeren van de betrokken gezondheidszorgbeoefenaar.

Iedere bekwame helper die opleiding heeft gevolgd en geregistreerd is, maar toch nog onzeker is, kan bijkomende opleiding aanvragen bij de betrokken gezondheidszorgbeoefenaar of kan theoretische uitleg of illustratie vragen aan de coördinerend gezondheidszorgbeoefenaar.

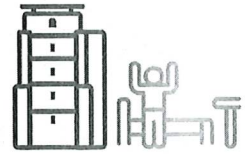
4.2.2 Zorgdossier van de jongere

In het zorgdossier van het kind/de jongere wordt onder andere geregistreerd hoe de informatie-uitwisseling tussen alle partijen verloopt, welke handelingen gewenst worden door het kind/de jongere en de ouders, hoe en met welke frequentie de gezondheidszorgbeoefenaar de gezondheidssituatie van het betrokken kind/jongere zal opvolgen, aan welke personen de handelingen gedelegeerd worden ... (zie individueel kwaliteitskader)

Dit beleidskader is opgemaakt op^{26/8/2024} [datum] door

.....^{FILIP POUKENS} [directeur internaat]

en werd bekrachtigd door het bestuur op 14/10/2024 [datum].

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Alfred Stijnen', with a large, sweeping flourish extending to the left.

ALFRED STIJNEN,
VOORZITTER BESTUUR